

Briselē, 2017. gada 12. jūnijā
(OR. en)

9298/17

ECOFIN 403
UEM 152
SOC 383
EMPL 297
COMPET 400
ENV 499
EDUC 227
RECH 183
ENER 222
JAI 481

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	ST 9243/17 ECOFIN 374 UEM 123 SOC 352 EMPL 267 COMPET 369 ENV 469 EDUC 197 RECH 153 ENER 193 JAI 444 - COM(2017) 507 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Īrijas 2017. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2017. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2017) 507 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

par Īrijas 2017. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2017. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2016. gada 16. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2017. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Komisija 2016. gada 16. novembrī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Īrija tika minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku, ko apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Padome 2017. gada 21. martā pieņēma Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ("ieteikums par eurozonu").³
- (2) Ņemot vērā to, ka Īrija ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ekonomiskajā un monetārajā savienībā starp ekonomikām ir cieša savstarpējā saikne, Īrijai būtu jānodrošina pilnīga un savlaicīga ieteikuma par eurozonu īstenošana, kā tas tālāk ir atspoguļots 1. un 3. ieteikumā.
- (3) 2017. gada ziņojums par Īriju tika publicēts 2017. gada 22. februārī. Tajā tika izvērtēti Īrijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2016. gada 12. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, un Īrijas progress virzībā uz savu valsts mērķu sasniegšanu saistībā ar stratēģiju "Eiropa 2020". Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2017. gada 22. februārī.

³ OV C 92, 24.3.2017., 1. lpp.

- (4) Komisijas veiktā analīze lika secināt, ka Īrijā ir pārmērīga makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, minēto nelīdzsvarotību raksturo liels ārējais, valsts un privātā sektora parāds (gan mājsaimniecību, gan nefinanšu sabiedrību parāds), kas padara Īriju neaizsargātu pret nelabvēlīgiem satricinājumiem. Bankas joprojām saskaras ar lielu apjomu ieņēmumus nenesošu aizdevumu, taču tās ir labi kapitalizētas un to rentabilitāte, kaut arī joprojām zema, pakāpeniski uzlabojas. Mājokļu cenas pieaug un joprojām pastāv piedāvājuma ierobežojumi. Nefinanšu sabiedrību parāda uzkrājums 2015. gada laikā bija samazinājies, tomēr tas vēl arvien bija lielāks nekā 2014. gada beigās. Mājsaimniecību parāda uzkrājums 2015. gadā samazinājās, un valsts parādam ir izteikti lejupvērstā tendence. Īrijas negatīvā neto pozīcija starptautiskajās investīcijās pirms 2015. gada strauji samazinājās, taču pēc tam situācija mainījās – daļēji 2015. gadā novērojamo līmeņa izmaiņu dēļ. Tomēr šķiet, ka iekšzemes nozares ārējā ilgtspēja nav apdraudēta. Ieņēmumus nenesošu aizdevumu uzkrājums pēdējā gada laikā ir samazinājies, taču samazināšanās temps uz 2016. gada beigām nedaudz palēninājās. Nekustamā īpašuma cenas 2015. gadā turpināja pieaugt, taču pašreiz nav būtisku pierādījumu par pārāk augstu novērtēšanu. Pēdējo gadu laikā tika veikti politikas pasākumi, lai novērstu visas norādītās nelīdzsvarotības, tostarp banku nozarē (labāks tiesiskais regulējums, pasākumi, lai risinātu jautājumu par ieņēmumus nenesošu kredītu lielo apjomu). Valdība ir veikusi vairākus svarīgus pasākumus, lai risinātu piedāvājuma trūkumu mājokļu tirgū, taču tiem ir vajadzīgs laiks, lai radītu ietekmi.
- (5) Īrija 2017. gada 13. aprīlī iesniedza savu 2017. gada valsts reformu programmu un 2017. gada 2. maijā – savu 2017. gada stabilitātes programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.

- (6) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi ir iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi) 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu norādes par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (7) Īrija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā, un tai piemēro pārejas noteikumu par parādu. Valdība savā 2017. gada stabilitātes programmā prognozē, ka nominālais budžeta deficīts 2017. gadā nedaudz samazināsies, proti, līdz 0,4 % no IKP, un pēc tam turpinās pakāpeniski samazināties, 2021. gadā sasniedzot pārpalikumu 1,0 % apmērā no IKP. Ir paredzēts no 2018. gada sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi – strukturālo deficītu 0,5 % apmērā no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu ir paredzams, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2017. gadā samazināsies līdz 72,9 % un 2020. gadā turpinās samazināties līdz 65,2 %. Makroekonomikas scenārijs, uz kura ir balstītas minētās budžeta prognozes, ir ticams. Tajā pašā laikā netika pietiekamā mērā precizēti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt plānoto deficīta mērķu sasniegšanu no 2018. gada.
- (8) Padome 2016. gada 12. jūlijā ieteica Īrijai panākt ikgadējo fiskālo korekciju 0,6 % apmērā no IKP, tiecoties sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi 2017. gadā. Pamatojoties uz Komisijas 2017. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka 2016. un 2017. gadā, abos gados kopā, būs būtiska novirze no ieteiktās fiskālās korekcijas.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (9) Ņemot vērā Īrijas fiskālo stāvokli un jo īpaši tās parādu līmeni, paredzams, ka 2018. gadā Īrija, veiks turpmākas korekcijas, lai sasniegtu vidēja termiņa budžeta mērķi, proti, strukturālu deficītu 0,5 % apmērā no IKP. Atbilstīgi vispārpieņemtajai korekciju metodikai, ko izmanto Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros, šāda korekcija nozīmē prasību, lai nominālais izaugsmes līmenis valdības neto primārajos izdevumos ⁵ nepārsniegtu 2,4 % 2018. gadā. Tas atbilstu ikgadējai strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP. Izdevumu kritērijs atspoguļo korekciju attiecībā uz 10 gadu atsauces likmes vidēja termiņa izaugsmes potenciāla traucējumu, kuru radīja ārkārtīgi liels reālā IKP pieaugums 2015. gadā. Ņemot vērā Īrijas iestāžu pieeju 2017. gada budžeta aprēķinos, Komisija izmantoja vidējos 2014. un 2016. gada potenciālās izaugsmes rādītājus. Politikai nemainoties, pastāv risks, ka būs zināma novirze no prasībām kopējā 2017. un 2018. gada laikā. Tajā pašā laikā tiek prognozēts, ka 2017. un 2018. gadā Īrija izpildīs pārejas noteikumu par parādu. Kopumā Padome uzskata, ka būs vajadzīgi papildu pasākumi jo īpaši 2017. gadā, lai ievērotu Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Ņemot vērā Īrijas pašreizējos cikliskos apstākļus un paaugstinātos ārējos riskus, būtu ieteicams izmantot visus neparedzētos ieņēmumus, lai vēl vairāk samazinātu vispārējās valdības parāda attiecību. Tomēr, kā paredzēts Regulā (EK) Nr. 1466/97, budžeta plānu un rezultātu izvērtējumā būtu jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts budžeta līdzsvars, ņemot vērā cikliskos apstākļus. . Kā atgādināts Komisijas paziņojumā, kas pievienots šiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, 2018. gada budžeta plāna projekta izvērtējumā un pēc tam 2018. gada budžeta rezultātu izvērtējumā būs pienācīgi jāņem vērā mērķis panākt fiskālās politikās nostāju, kas palīdz gan stiprināt pašreizējo atlabšanu, gan nodrošināt Īrijas publisko finanšu stabilitāti. Saistībā ar minēto Padome atzīmē, ka Komisija plāno veikt vispārēju novērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, jo īpaši ņemot vērā ciklisko situāciju Īrijā.

⁵ Valdības neto izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts 4 gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

- (10) Lai gan ekonomikas atlabšana ir stabila un ir paredzams, ka turpmākajos gados ražošanas apjoms stabilā tempā pieaugs, prognozes ir kļuvušas neskaidrākas, radot risku joprojām trauslajām publiskajām finansēm. Tāpēc būtu jāpieliek lielākas pūles, lai ieņēmumus padarītu noturīgākus pret ekonomikas svārstībām un nelabvēlīgiem satricinājumiem. Šajā nolūkā būtu jāveicina priekšlikums ieviest nebaltās dienas fondu un jāsamazina paļaušanās uz ļoti koncentrētiem un svārstīgiem ieņēmumu avotiem. Sabalansēta dažādu nodokļu avotu kombinācija un plašāka nodokļu bāze uzlabo ieņēmumu stabilitāti, ņemot vērā ekonomikas nepastāvību. Tomēr centieni paplašināt nodokļu bāzi pēdējos gados ir bijuši nenožīmīgi, un nesenie nodokļu pasākumi ir bijuši vērsti uz samazinājumiem un atvieglojumiem. Tiek izskatīts izsludinātais sistemātiskais izmaksu un ieguvumu novērtējums par samazinātām PVN likmēm, ko piemēro plaša spektra tirdzniecībai. Periodiska nodokļu uzlikšana īpašumam tiek uzskatīta par vienu no vislabvēlīgākajiem izaugsmes ieņēmumu avotiem. Tomēr Īrijas ieņēmumi no nekustamajiem īpašumiem 2014. gadā sasniedza tikai 1,0 % no IKP, salīdzinot ar Savienības vidējo rādītāju – 1,6 %. Pakāpeniska īpašuma vērtības indeksācija palīdzētu izlīdzināt vietējā nekustamā īpašuma nodokļa profilu, novēršot pēkšņu nodokļa saistību pieaugumu, kad īpašumi 2019. gadā tiks pārvērtēti. Atšķirīgā nodokļu uzlikšana dīzeļdegvielai un benzīnam, ko izmanto satiksmei, no vides aizsardzības viedokļa ir nepamatota.
- (11) Agrāk visaptverošās izdevumu pārskatīšanas bija vērstas galvenokārt uz to, lai vispārējo fiskālo mērķu sasniegšanai samazinātu valsts izdevumus. Izdevumu programmu efektivitāte un lietderība ir maz vērtēta, kas tādējādi ir definītvī vājinājis daudzgadu izdevumu plānu ticamību. Pienācīgi un saskaņā ar kopīgajiem Eurogrupas principiem izstrādāta izdevumu pārskatīšana uzlabotu izdevumu kontroli un varētu ietaupīt resursus, lai tos izmantotu daudz vajadzīgākajām valsts investīcijām izaugsmes stimulēšanā. Izdevumu pārskatīšanā jo īpaši uzmanība būtu jāpievērš izmaksu efektivitātei veselības aprūpes nozarē. Īrijā tika ieviesti daži svarīgi efektivitātes pasākumi, piemēram, vienošanās ar farmācijas nozari par izmaksu ietaupījumiem, finanšu pārvaldības sistēma, e-veselība un finansējuma sadale pa darbības jomām. Tomēr varētu darīt vairāk, piemēram, stiprinot primārās aprūpes kā norišu kontrolētājas nozīmi, lai atslogotu Īrijas pārslogotās slimnīcas. Centieni nodrošināt vispārēju viena līmeņa veselības pakalpojumu sistēmu ir sadrumstaloti un trūkst visaptveroša redzējuma.

(12) Joprojām ir sarežģīti veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, kas nodrošina ieguvumus visām sabiedrības grupām. Bezdarba līmenis bija zemāks par Savienības vidējo rādītāju, proti, 6,4 % 2017. gada aprīlī. Tomēr zemā daudzu mājsaimniecību nodarbinātības intensitāte rada bažas, ka, ekonomikas atlabšanai turpinoties, ir iedzīvotāji, kurus tā neskar. No 2013. līdz 2015. gadam tādu iedzīvotāju procentuālais īpatsvars, kuri dzīvo zemas nodarbinātības intensitātes mājsaimniecībās, samazinājās par 15 %, kopējais bezdarba līmenis tajā pašā laikposmā samazinājās par 28 %. Kopumā sociālās drošības sistēma darbojās labi, lai ierobežotu nabadzību un nevienlīdzību, un Īrija ir veikusi pasākumus, lai stimulētu nodarbinātību, samazinot pabalstu un papildu maksājumu atcelšanu. Tomēr joprojām pastāv šķēršļi iekļaujošai izaugsmei. Atšķirības starp nodarbinātības rādītājiem attiecībā uz zemas, vidējas un augstas kvalifikācijas darba ņēmējiem ir vienas no vislielākajām Savienībā. Dažās jomās ir radusies prasmju neatbilstība un prasmju deficīts, vienlaikus trūkst kvalifikācijas celšanas un pārkvalifikācijas iespēju. Darba tirgus un sociālās problēmas norāda uz to, cik svarīgi ir īstenot integrētu pieeju, lai no darba tirgus visattālinātākajai iedzīvotāju grupai nodrošinātu apmācību un aktivizēšanu darba tirgum. Turklāt joprojām pastāv bažas par bērnu aprūpes pakalpojumu kvalitāti, tostarp pilnslodzes bērnu aprūpes iestāžu pieejamību. Bērnu aprūpes neto izmaksas procentos no algas Īrijā ir vienas no augstākajām Savienībā. Kvalitatīvas pilnslodzes bērnu aprūpes izmaksas un ierobežotā pieejamība rada šķēršļus sieviešu dalībai darba tirgū un kavē centienus samazināt bērnu nabadzību, kas ir nedaudz sarukusi, taču joprojām pārsniedz vidējo līmeni Savienībā.

- (13) Lai veicinātu ilgtspējīgu un līdzsvarotu izaugsmi, būtu jāpievēršas infrastruktūras vajadzībām. Ekonomiskās krīzes dēļ vispārējās valdības izdevumu salikumā ir notikusi pārbīde no investīcijām uz kārtējiem izdevumiem. Gadi ar krasi samazinātām valsts investīcijām ir atstājuši negatīvu ietekmi uz infrastruktūras atbilstību un kvalitāti. Valdības izdevumu pārbīde ir ietekmējusi arī publiskā sektora atbalstu pētniecībai un izstrādei, tādējādi, iespējams, ietekmējot MVU konkurētspēju. Attiecībā uz procentuālo IKP rādītāju publiskā sektora investīcijām pētniecībā un izstrādē Īrija ieņem 25. vietu Savienībā. Vislielākie trūkumi infrastruktūras ziņā ir transporta, ūdensapgādes pakalpojumu un mājokļu jomās. Valsts galvenajās pilsētu teritorijās pieprasījums pēc jauniem mājokļiem pašlaik ievērojami pārsniedz piedāvājumu. Tā rezultātā mājokļu cenas un īres maksa turpina strauji pieaugt, kas savukārt pēdējā laikā ir radījis ievērojamu pieaugumu mājokļa zaudēšanas un bezpajumtniecības radītājos. Šobrīd nav pierādījumu par pārāk augstu novērtēšanu, tomēr, ja netiks novērsti kavēkļi, kas ierobežo mājokļu piedāvājumu, var rasties makrofinansiāls risks. Saskaņots un savlaicīgs telpiskais plāns palīdzētu attiecīgajos apgabalos nodrošināt jaunus mājokļus.

- (14) Īrijas ekonomikā pastāv nošķirtība starp ģriem piederošiem galvenokārt maziem un vidējiem uzņēmumiem un lieliem starptautiskajiem uzņēmumi, kas darbojas Īrijā. Joprojām ir ierobežota saikne starp starptautiskajiem uzņēmumiem un ģriem piederošajiem uzņēmumiem. Minēto uzņēmumu eksporta rādītāji un profili būtiski atšķiras, vienlaikus palielinās atšķirība to ražīguma rādītājos. Ģriem piederošajiem uzņēmumiem ir vājāks eksportētāja profils nekā starptautiskajiem uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Īrijā. To eksports ir galvenokārt koncentrēts pa nozarēm un galamērķiem, padarot tos neaizsargātākus pret satricinājumiem. Investīcijas inovācijā sekmētu Īrijas uzņēmumu produktivitāti un eksporta potenciālu; eksporta un eksporta galamērķu diversifikācija varētu palīdzēt stabilizēt Īrijas uzņēmumu darbību. Publiskā sektora pētniecības un izstrādes izdevumu līmenis joprojām ir zems. Tas, vai pilnība tiks īstenoti publiskā sektora pētniecības un izstrādes pasākumi, jo īpaši MVU inovatīvo spēju atbalstam, ir atkarīgs no tā, vai atgriezīsies ilgstošu investīciju tendence. Lai stimulētu MVU veiktu inovāciju, inovācijas politiku varētu atgriezt pie nepastarpinātākiem finansējuma veidiem. Valdības atbalsts pētniecībai un izstrādei uzņēmumos arvien vairāk izpaužas kā nodokļu kredīts pētniecībā un izstrādē. Mērķorientētāku politikas pasākumu salikums ar lielāku tiešo finansējumu būtu piemērotāks risinājums Īrijas jaunizveidotajiem inovatīvajiem uzņēmumiem un palīdzētu izmantot nozīmīgās starptautisko uzņēmumu investēšanas iespējas. Tas atvieglotu piekļuvi globālajām vērtību ķēdēm un paātrinātu zināšanu pārnēsi.
- (15) Lai nodrošinātu finanšu sektora stabilitāti pastiprinātas ārējās nenoteiktības apstākļos, ir svarīgi panākt turpmāku progresu attiecībā uz ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvara samazināšanu. Lai gan ir panākts zināms progress, lielais ienākumus nenesošo aizdevumu īpatsvars joprojām kavē banku rentabilitāti un ir šķērslis pilnīgā mājāsaimniecību un uzņēmumu ekonomikas atlabšanā. Mājāsaimniecību un vietējo uzņēmumu parādsaistību rādītājs turpina samazināties, taču joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā, proti, 276,8 % no IKP (2016. gada septembrī). Augstais uzņēmumu parāds var traucēt uzņēmumiem aizņemties investēšanai, kas savukārt arī ierobežo banku spēju uzlabot savu ienesīgumu.

(16) Pēc Īrijas Centrālās bankas informācijas: Īrijas banku vidējā ienākumus nenesošo aizdevumu attiecība 2016. gada septembrī bija 14,2 %. Tas ievērojami pārsniedz Savienības vidējo rādītāju – 5,3 %. 2016. gada septembrī pašas Īrijas bankās ienākumus nenesošie aizdevumi gadu no gada bija samazinājušies par EUR 12,7 miljardiem jeb 32,7 %. Nokavēto maksājumu noregulējuma temps ir nedaudz samazinājies, tā kā atlikušos ilgtermiņa parādus ir arī visgrūtāk pārstrukturēt. Nedrīkstētu zaudēt doto impulsu: parādu pārstrukturēšanai vajadzētu būt ilgtermiņā stabilai un ir jāapsver dažādi parāda samazināšanas veidi. 2016. gada septembra beigās bija iekavēti 14 % hipotekāro aizdevumu, savukārt maksājumi, kas kavēti vairāk nekā divus gadus, veidoja aptuveni 70 % no kopējiem hipotekāro aizdevumu atlikumiem, kas kavējas vairāk par 90 dienām. Joprojām problemātiskas jomas ir iekšzemes banku komerciālie aizdevumi nekustamajam īpašumam un uzņēmumu kredīti, 2016. gada septembrī ieņēmumus nenesošo kredītu īpatsvars šajās jomās bija attiecīgi 32,6 % un 11,8 %. Personas maksātnespēja, bankrots, pārbaužu un ārpustiesas mehānismi mājāsaimniecību un uzņēmumu dzīvotspējas atjaunošanai joprojām netiek plaši izmantoti un būtu vairāk jāstimulē. Pēc vairākkārtējas atlikšanas tiek plānots, ka sāksies centrālā kredītu reģistra ieviešanas procesa noslēguma posms. Tā pabeigšana būtu jānosaka par prioritāti, jo minētais reģistrs kalpos par pamatu pienācīgai aizņēmēju kredītriska novērtēšanai un nodrošinās piesardzīgu kreditēšanu nākotnē.

(17) 2015. gada Juridisko pakalpojumu regulējuma akta ("2015. gada tiesību akts") īstenošana sākās 2016. gada beigās. Pilnīgai šā 2015. gada tiesību akta īstenošanai būs izšķiroša nozīme Īrijas centienos palielināt konkurenci šajā nozarē, jo tas paredz advokātiem nepastarpinātu piekļuvi profesionālai darbībai, kā arī uzņēmumu grupu izveidi ar daudzdisciplīnu paņēmieniem un citās dalībvalstīs izmantotu alternatīvu uzņēmējdarbības modeļu darbību Īrijā. Neatkarīgi juridiskie pakalpojumi dod ieguldījumu visās ekonomikas jomās, un to izmaksas ietekmē Īrijas konkurētspēju. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, lai pēc sabiedriskās apspriešanas procesiem ar akta īstenošanu tiktu ieviesti konkurenci veicinoši un izmaksas samazinoši noteikumi vai lai šie noteikumi tiktu iekļauti regulējumos, ar kuriem jānāk klajā regulatīvajai juridisko pakalpojumu iestādei ar nolūku palielināt konkurenci un samazināt izmaksas.

- (18) 2017. gada Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu Īrijas ekonomikas politikas analīzi un publicējusi to 2017. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi 2017. gada stabilitātes programmu un 2017. gada valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti pēc iepriekšējos gados Īrijai adresētajiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu svarīgumu stabilai fiskālajai un sociālekonomiskajai politikai Īrijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (19) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2017. gada stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁶ ir atspoguļots turpmāk, jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2017. gada valsts reformu programmu un 2017. gada stabilitātes programmu. Tās ieteikumi, kas ir izstrādāti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu, ir atspoguļoti turpmāk 1. un 3. ieteikumā,

AR ŠO Īrijai 2017. un 2018. gadā IESAKA rīkoties šādi.

1. 2018. gadā turpināt nozīmīgus fiskālos centienus atbilstoši prasībām, kas ir izvirzītas saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvo daļu. Jebkādos neparedzētus ieņēmumus, kas rodas stabilos ekonomiskajos un finansiālajos apstākļos, tostarp ieņēmumus no aktīvu pārdošanas, izmantot tam, lai vēl paātrinātu vispārējās valdības parāda attiecības samazināšanu. Ierobežot nodokļu izdevumu tvērumu un skaitu un paplašināt nodokļu bāzi.

⁶ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

2. Precīzāk orientēt uz mērķi valsts izdevumus, piešķirot prioritāti publiskā sektora investīcijām transportā, ūdensapgādes pakalpojumos un inovācijā, jo īpaši, sniedzot atbalstu MVU. Stiprināt sociālo infrastruktūru, tostarp sociālos mājokļus un kvalitatīvus bērnu aprūpes pakalpojumus; īstenot integrētu nodarbinātības veicināšanas politikas pasākumu kopumu, lai palielinātu mazkvalificētu personu nodarbinātības iespējas un pievērstos jautājumam par mājāsaimniecībām ar zemu nodarbinātības intensitāti.
3. Mudināt nepārtraukti un ilgstošāk samazināt ieņēmumus nenesošos aizdevumus, īstenojot noregulējuma stratēģijas, kurās ir ietverta kredītu norakstīšana dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un mājāsaimniecībām, īpašu uzsvaru liekot uz ilgtermiņa maksājumu kavējumu noregulēšanu.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
